

...

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.204/2024/10.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a személyesen eljáró **Felperes1** (Cím1) felperesnek – a ügyvédi iroda1 (Cím8 ügyintéző: dr. Szuchy Róbert ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím9) alperes ellen jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 11.M.70.306/2024/19. számú ítélete ellen a felperes által 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 118.000 (száztizennyolcezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 288.000 (kettőszáznyolcvannyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. július 31-én meghozott 11.M.70.306/2024/19. számú ítéletével a keresetet elutasította, melyben a felperes a közös megegyezéssel

megszüntetett közalkalmazotti jogviszonya érvénytelenségére hivatkozással a jogviszonya helyreállítását és elmaradt illetménye megfizetését kérte. Kötelezte a felperest 180.000 forint + áfa perköltség megfizetésére az alperes javára és akként rendelkezett, hogy a feljegyzett 216.000 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint a felperes 2019. november 1-jétől állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél heti 20 óra részmunkaidőben havi 300.000 forint díjazásért. A felperes tudományos munkatársként a kommunikációs területre volt beosztva.

[3] 2023. május 17-én cég képviselői főigazgató jóváhagyta tanú3 tájékoztatási és kommunikációs főigazgató-helyettes azon javaslatát, hogy a kommunikációs- és média osztályok szűnjenek meg, az érintett közalkalmazottak közvetlen irányítása alá kerüljenek. Ezzel egyidejűleg előirányozta a megfelelő személyi állomány feladatainak újrastrukturálását is, a feladat végrehajtására felhatalmazta a tájékoztatási és kommunikációs főigazgató-helyettest. Ugyanezen a napon tanú1 HR ügyintéző egyeztetésre hívta a felperest tanú3 nevében 2023. május 19-re, az egyeztetés tárgyának megjelölése nélkül. Ezzel egyidejűleg megszövegezte a közös megegyezést, amit a főigazgató 2023. május 18-án aláírt. Ugyancsak ezen a napon került sor a felperes könyvbemutatójára, a művet az intézeten belülről is érték szakmai kritikák.

[4] A 2023. május 19-i egyeztetésen a HR ügyintéző jelenlétében a tájékoztatási és kommunikációs főigazgató-helyettes közölte a felperessel, hogy a kommunikációs területen nem tud számára megfelelő munkát adni, tudományos munkatársként nem a megfelelő helyre lett beosztva. Ez utóbbi megállapítással a felperes is egyetértett. A tájékoztatási és kommunikációs főigazgató-helyettes azt is közölte, hogy a főigazgatónak mindenképpen szándékában áll a felperest tovább foglalkoztatni, és keresnek neki megfelelő helyet a tudományos területen. Ezt meghaladóan további konkrétum sem a visszafoglalkoztatás időpontjára, sem annak mikéntjére nézve nem hangzott el. A felperes nem kifogásolta, hogy a megállapodás szövegében tévesen szerepel, miszerint a jogviszonya megszüntetését ő kezdeményezte, annak kijavítását, kiegészítését, illetve gondolkodási időt és egyeztetési lehetőséget nem kért. A felperes bízva a visszafoglalkoztatásra tett ígéretben, aláírta a közös megegyezést, amely szerint a felek a közalkalmazotti jogviszonyt közös megegyezéssel 2023. május 31-i hatállyal szüntetik meg. Az új jogviszony létesítéséről a megállapodás nem tartalmazott rendelkezést.

[5] Rögtön az aláírást követően a tájékoztatási és kommunikációs főigazgató-helyettes a HR ügyintézővel együtt lekísérte a felperest tanú2 tudományos főigazgató-helyetteshez, a bemutatás után közölte, helyet kell találni a felperesnek a tudományos területen, de a beszélgetés alatt a visszafoglalkoztatást érintő konkrétum ekkor sem hangzott el.

[6] A felperes ugyanezen a napon e-mailben tájékoztatta tanú4 Kutatóközpont1 igazgatót, hogy „kirúgták”, emiatt meg fog változni az e-mail címe.

[7] A felperes 2023. június 1-jén írt a főigazgatónak, valamint a tájékoztatási és kommunikációs főigazgató-helyettesnek, amelyben jelezte, szerinte 10-15 perc elegendő lenne, hogy vázlatosan bemutassa az elmúlt három és fél év munkavégzésének eredményeit és az elképzeléseit, ha továbbra is foglalkoztatni fogják az alperesnél. Rögzítette továbbá, hogy „természetesen csak akkor ajánlom a szolgálataimat, ha elégedettek a munkámmal, annak mennyiségével és színvonalával. Ha mégsem elégedettek, akkor azt vitatkozás nélkül tudomásul veszem ezt is, és megköszönöm az eddigi lehetőségeket.”

[8] A főigazgató a felperessel történt személyes találkozásán, 2023. június 16-án megerősítette, az alperesnek határozott szándékában áll a felperest visszafoglalkoztatni. Ezen időpontban zajlott az intézet átvételekor elrendelt audit, illetve személyi változások is történtek, így a keresés hosszabb időbe telt. Végül a főigazgató úgy döntött, a felperes egyéb érdekelt mellett dolgozzon a munkacsoportban. egyéb érdekelt meg is kezdte az egyeztetéseket a felperessel, több e-mailt is váltottak egymással, így 2023. augusztus 5-én a felperes egyebek mellett azt írta: „Nekem személy szerint nem olyan sürgős, kívánnám ezt a 3 hetet 28-ig (egyébként is várok 3 hónapja).”

[9] 2023. augusztus 10-én egy kritikus hangvételű publikáció jelent meg az alperesről, amely egyes konkrét munkavállalókra nézve is tartalmazott negatív tartalmú megállapításokat. 2023. augusztus 17-én az alperes arról kapott tájékoztatást, a felperes több magyarországi, valamint elcsatolt területek sajtómunkatársainak küldi szét ezt az alperesre nézve negatív hangvételű irományt. Ezért felmerült az alperesben annak gyanúja, hogy a felperesnek valamilyen formában köze lehetett a publikációhoz, illetve annak terjesztéséhez, ezért 2023. augusztus 25-én, amikor a felperes újfent érdeklődött a foglalkoztatása iránt, a főigazgató közölte, büntetőfeljelentést tett és az eljárás lezárásáig felfüggesztik ezt a kérdést.

[10] 2023. szeptember 5-én az alperes, a tájékoztatási és kommunikációs főigazgató-helyettes, a tudományos főigazgató-helyettes is feljelentést tett a 2023 augusztusában megjelent publikáció rájuk nézve sérelmes megállapításai miatt.

[11] A felperes 2023. szeptember 20-án az alperesnek írt e-mailjében megtámadta a közös megegyezést arra hivatkozással, hogy az alperes megtévesztette a foglalkoztatása tekintetében, erre az alperes érdemben nem reagált. A felperes többszöri telefonos megkeresésére a főigazgató és a tudományos főigazgató-helyettes is azt a tájékoztatást adta, hogy a visszafoglalkoztatás a büntetőeljárás kimenetelének függvénye.

[12] Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta megalapozottnak a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. § (2) bekezdésére, a

közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 25. § (2) bekezdésére, valamint a 2. § (3) bekezdése alapján alkalmazott, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 28. § (3), (7)-(8) bekezdésére és 287. § (3) bekezdésére alapított döntésével.

[13] Mindenekelőtt rámutatott, az érvénytelenség a szerződés keletkezési folyamatához kapcsolódó jogintézmény, a szerződés megkötésénél felmerülő hiba. Emiatt az csak a szerződés keletkezésének az időpontjában vizsgálható és értelmezhető. Ezért a pernek nem volt tárgya, hogy a 2023 augusztusában megjelent publikáció kapcsán az alperes megalapozottan gyanakodott-e a felperesre, illetve, hogy a publikáció megjelenése, terjesztése elégséges indoka volt-e a visszafoglalkoztatási folyamat felfüggesztésének. A publikációnak csak abban az összefüggésben volt relevanciája, miszerint a cikk megjelenése volt-e az egyedüli oka annak, hogy ez a folyamat elakadt. Kiemelte továbbá, a felperes felhívás nélkül perfelvételi nyilatkozatnak minősülő nyilatkozatot is tett, amire a per érdemi szakaszában a Pp. 214. § (2) bekezdése alapján már nem volt lehetősége, és az utólagos előterjesztés törvényi kritériumait egyébként sem igazolta. Ezért ezeket a tényállításokat, jogi érvelést és bizonyítási indítványokat figyelmen kívül hagyta.

[14] Elsődlegesen a közös megegyezés megtámadására nyitva álló határidő megtartottságát vizsgálta, amelynek bizonyítása a felperes érdekében állt. Kifejtette, a határidő megtartottságát mindig az állított tévedés tükrében kell megítélni, mivel egyes lényeges körülményekhez az eseményláncolatban más-más felismerési időpontok kapcsolódhatnak. A felperes a visszafoglalkoztatás ígéretét jelölte meg olyan lényeges körülményként, amellyel az alperes megtévesztette, állítása szerint abban volt tévedésben az aláíráskor, hogy jogviszonya nem átmenetileg, hanem végérvényesen szűnt meg. Ebből fakadóan azt vizsgálta a perben, hogy a felperes számára mikor vált egyértelművé, hogy az alperes mégsem fogja foglalkoztatni.

[15] Az alperes elismerte, az aláírástól kezdődően folyamatos volt a kommunikáció a felek között a visszafoglalkoztatás tárgyában, ebben változást a 2023 augusztusi publikáció megjelenése és ezzel összefüggésben a felperesre vetülő gyanú jelentett, amit a főigazgató maga közölt a felperessel 2023. augusztus 25-én a telefonbeszélgetés során. Így ezt az időpontot tekintette a tévedés felismerésének időpontjaként, ehhez képest a megtámadás határidőben történt.

[16] Nem fogadta az alperesnek a 2023. május 31., illetve az augusztus 5. napjával összefüggésben előadott érvelését a tévedés felismerésének lehetséges időpontjaként. Ez az érvelés kizárólag akkor lett volna helytálló, ha a felperes a visszafoglalkoztatás időpontjának bizonytalanságait jelölte volna meg a tévedések tárgyaként. Szintén tévesnek találta az alperes 2023. június 17. napjával összefüggésben előadott okfejtését, a felperes ugyanis sosem állított olyat, hogy a közalkalmazotti jogviszonya nem szűnt meg, illetve ennek ne lett volna tudatában. Az alperes pedig beismerte, e napot követően is azt kommunikálta, hogy a felperest vissza kívánja foglalkoztatni, így a visszafoglalkoztatás elmaradásával ekkor még bizonyosan nem lehetett tisztában a felperes.

[17] A megtévesztés megtörténtének vizsgálata középpontjában az állt, hogy az alperesnek ténylegesen szándékában állt-e a felperes visszafoglalkoztatása, amelynek bizonyítása is a felperes érdekkörébe esett. A közös megegyezés aláírásának körülményei és az ott elhangzottak rekonstruálása érdekében tanúként hallgatta meg tanú1 HR ügyintézőt, tanú3 tájékoztatási és kommunikációs főigazgató-helyettest, és az eseményekhez később csatlakozó tanú2 tudományos főigazgató helyettest, továbbá tanú4 igazgatót és tanú5 munkavállalót. A felperes érvelésével szemben a tanúk elfogultságát nem állapította meg alperesi foglalkoztatásukra figyelemmel, mivel a bírói gyakorlat értelmében ez önmagában az elfogultságot nem alapozza meg. A büntetőfeljelentés időben és tárgykörét tekintve elkülönült egymástól, a meghallgatások és szembesítések során a tanúk részéről haragot, indulatot nem tapasztalt a felperes irányába, az ellentét kizárólag a tények eltérő előadására korlátozódott.

[18] Kiemelt súllyal értékelte tanú4 igazgató tanúvallomását, mivel a tanú nem volt a jogvita közvetlen érintettje, így teljességgel érdektelennek számított, büntetőfeljelentéssel sem élt. Ezzel szemben ellentmondásos volt a tájékoztatási és kommunikációs főigazgató-helyettes előadása, így vallomását kizárólag és annyiban fogadta el az ítéleti tényállás alapjául, amennyiben azt valamely más bizonyíték is megerősített. tanú1 és tanú2 vallomása a releváns kérdések tekintetében ellentmondásoktól mentes volt, és más bizonyítékokkal is összhangban állt. tanú2 tanú ugyan meghallgatta az őt érintő hangfelvételt, azonban a telefonbeszélgetés megtörténtét és az ott elhangzottakat nem tagadta, ezért szavahihetősége tekintetében kétely nem merült fel. tanú5 közvetett tudomással nem bírt a történésekről. Mellőzte az érintettek hozzájárulása nélkül készült hangfelvételek felhasználását, ugyanakkor azok leiratai rendelkezésre álltak, a telefonbeszélgetések megtörténtét, tartalmát az érintettek nem vitatták, így a tényállás a jogsértő bizonyítási eszköz felhasználása nélkül is feltárható volt. E beszélgetések leiratai közül is kiemelte jelentőséget tulajdonított a főigazgatóval folytatott 2023. augusztus 29-én történeteknek, amikor az alperes még nem tudta, hogy a felperes megtámadja a perbeli nyilatkozatot, és a beszélgetésből kiderült, hogy a főigazgatónak mi volt az eredeti szándéka a felperessel és mikor következett be abban változás.

[19] A bizonyítási eljárás alapján megállapította, az alperes a kommunikációs osztály megszüntetéséről döntött az átszervezési javaslat alapján. Az nem nyert bizonyítást, hogy a felperes nem érezte jól magát az új munkakörnyezetében, ellenben cáfolatot nyert a közös megegyezés első pontjában rögzített azon megállapítás, miszerint a felperes kezdeményezte a jogviszony megszüntetését. Az okiratok azt támasztották alá, szemben a tájékoztatási és kommunikációs igazgató-helyettes vallomásával, a felperest az átszervezési javaslatot jóváhagyó döntés napján – a tárgy megjelölése nélkül – hívták egyeztetésre, míg a közös megegyezést az alperes már egy nappal korábban megszövegezte és alá is írta. Nem merült fel bizonyíték arra, hogy a felperes bármikor is kezdeményezte volna jogviszonya megszüntetését és az első naptól fogva „kirúgásként” hivatkozott a vele történetekre e-mailjeiben. Az átszervezési javaslat, annak jóváhagyása és a tanúvallomások alapján azt állapította meg, hogy az alperes át akarta szervezni a kommunikációs terület működését, ez érintette a felperes munkakörét, azonban az átvilágítás okán nem lehetett látni a felperes tovább foglalkoztatásának kereteit, ezért az alperes részéről a közös megegyezés tűnt a legmegfelelőbb megoldásnak. Ezt igazolta a főigazgató nyilatkozata, miszerint a közös

megegyezés aláírásának minden bizonnyal technikai okai voltak, mivel a létszámot nem tudták megoldani. A felperes ezzel a ténnyel az aláírás pillanatában tisztában volt, ennek ellenére valótlan tartalommal írta alá a közös megegyezést annak biztos tudatában, hogy az aláírás megszünteti a közalkalmazotti jogviszonyát. A jogvita eldöntése szempontjából ez utóbbinak volt elsődlegesen jelentősége.

[20] Az aláírás körülményei kapcsán a felperes nem vitatta, hogy az alperes nem helyezett kilátásba retorziót az aláírás elmaradására, nem támasztották alá a tanúvallomások azt, hogy a felperest sürgették, győzködték az aláírást megelőzően, és csak az aláírást követően került sor a felperes és a tudományos főigazgató-helyettes bemutatására. Azt sem tudta megállapítani a vallomások alapján, hogy az egyeztetés időpontjának kiválasztásában bármilyen szerepet játszott a könyvbemutató. Önmagában az időbeli egybeesés nem teremtett valós kapcsolatot a két történés között. Az alperes nem zárta el a felperest az egyeztetés lehetőségétől, az pedig kizárólag a felperes szubjektív megélése volt, hogy nyomásgyakorlásként érzékelte a főigazgató előzetes aláírását. A felperes mindezeket megtévesztésre hivatkozással adta elő, ugyanakkor e körülmények a kényszer, fenyegetés fogalomkörébe tartozóak; az állítólagos presszió, manipulált jogi és lélektani helyzet az aláírást követően megszűnt, így a felperesnek ezen időponttól számított 30 napja lett volna e hivatkozással a közös megegyezés megtámadására, amit nem tett meg, így arra utóbb sikerrel nem is hivatkozhatott.

[21] A tanúvallomások alapján ítéleti bizonyossággal azt tudta megállapítani, hogy az alperes valóban tett egy határozott ígéretet a felperes visszafoglalkoztatására. Egyetlen bizonyíték sem támasztotta alá ugyanakkor azt, hogy ezt meghaladóan bármi konkrétum elhangzott volna. Ilyet sem az e-mailek, sem a keresetlevél nem tartalmazott.

[22] Nem találta bizonyítottnak azt a felperesi tényállítást sem, hogy az alperes ténylegesen nem akarta volna őt foglalkoztatni. A felperes közvetlen bizonyítékok hiányában logikai következtetésekkel kívánta állítását igazolni, miszerint az átszervezés és a létszámcsoökkentés, valamint az őt ért kritikák miatt nem került sor a visszafoglalkoztatására, és ebből vont le azt a következtetést, hogy az alperesnek már eredetileg sem állt szándékában a visszafoglalkoztatás. A felperes úgy kapcsolta egymáshoz ezeket a tényeket, hogy azt semmilyen bizonyíték nem támasztotta alá, a tanúvallomások kifejezetten cáfolták. A következtetéseit a felperes nem tudta zárt logikai láncná fűzni oly módon, hogy ne legyen más reális alternatívája az általa levont következtetéseknek. Annak lehetősége ugyanis, hogy a visszafoglalkoztatás elmaradásának más reális oka is lehetett, megbontotta a zárt logikai láncot, és nem nyert bizonyítást, hogy a visszafoglalkoztatás elmaradásának egyedüli kizárólagos oka a felperes által megjelölt körülmények voltak. Ezzel szemben a telefonbeszélgetések azt igazolták, hogy ennek egyedüli oka a 2023 augusztusi publikáció megjelenése és a felperes gyanúba keveredése volt. Ebbe illeszkedett be tanú4 azon előadása is, mely szerint augusztusban kapott egy olyan jelzést a tudományos főigazgató-helyettestől, hogy várni kell.

[23] Az átszervezés megvalósításának esetleges szabálytalanságai jelentőséggel nem bírtak, mivel a jogviszony nem munkáltatói felmondással szűnt meg. A telefonbeszélgetések leiratai nem igazolták, hogy a főigazgató, vagy a tudományos főigazgató-helyettes bármikor elismerte a szándékos megtévesztés tényét. Mindkét beszélgetésben visszatérő elem volt, miszerint egy bizalmi válság alakult ki a felperes irányába és csak a megnyugtató rendezést követően tudnak továbblépni a visszafoglalkoztatás kérdésében. A tanúvallomások alátámasztották, a visszafoglalkoztatás folyamata az éppen zajló audit és átszervezés miatt, illetve a nyárnak köszönhetően tolódott és nem a felperes személye miatt. A tanúk egyöntetűen cáfolták, hogy bármi kapcsolat lett volna a jogviszony megszüntetése, a visszafoglalkoztatás elmaradása és a felperes könyvét ért szakmai kritikák között. A főigazgató döntését a körülmények semmilyen módon nem befolyásolták.

[24] A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, a felperes tisztában volt azzal, a közös megegyezés aláírásával a jogviszonya megszüntetését írja alá úgy, hogy az semmilyen rendelkezést nem tartalmazott a visszafoglalkoztatására nézve, kizárólag konkrétumok nélküli szóbeli ígéret hangzott el, e mögött valós foglalkoztatási szándék állt. Az alperes valóban csak arra az időre kívánta megszüntetni a jogviszonyt, amíg nem talál a felperes végzettségének megfelelő helyet. Az a jogvita tárgyától független kérdés, hogy a munkáltatói magatartás egyébként mennyiben kifogásolható. Az alperes eredményesen bizonyította, ténylegesen tett konkrét lépéseket a visszafoglalkoztatás érdekében, a felperesnek már megvolt a helye is. A visszafoglalkoztatásra egyedül azért nem került sor, mert 2023 augusztusában megjelent egy, az alperest negatív színben feltűntető publikáció.

[25] Hangsúlyozta, a megtévesztés egy olyan szándékos magatartás, amikor a fél tévedését a másik fél célzatosan okozza, a bizonyítási eljárás nem igazolta, hogy a felperes tévedésben volt, illetve az alperes megtévesztette a jogviszony megszüntetésekor. A perbeli esetben nem valótlan ígéretről volt szó, hanem legfeljebb egy megszegett ígéretről, amely kívül esett a megtévesztés fogalomkörén, és a felek által a perben megszabott jogi kereteken.

A felperes fellebbezése

[26] A felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a közalkalmazotti jogviszonyt megszüntető megállapodás érvénytelensége okán a jogviszony helyreállítását és elmaradt illetménye megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Egyben bejelentette az elsőfokú eljárás befejezését követően esedékessé vált igényét is további 900.000 forint, így összesen 5.100.000 forint marasztalási összeg erejéig, amely után középátlagos időtől késedelmi kamatigényt is érvényesíteni kívánt.

[27] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság részben tévesen állapította meg a tényállást, az abból levont következtetései megalapozatlanok.

[28] A tényállás kapcsán észrevételezte, a megállapodás aláírása előtt valóban nem kérte annak kijavítását, ahogy gondolkodási időt sem, de ez a nyomásgyakorlásnak, a sürgetésnek és a meggyőzésnek, ezáltal a megtévesztésnek volt köszönhető. Arra nem merült fel konkrét bizonyíték, hogy ténylegesen vissza kívánta foglalkoztatni az alperes, arra azonban igen, hogy felé ezt kommunikálta, ahogy az megtörtént a főigazgató részéről a 2023. június 16-i találkozón is. Más volt az irányába tanúsított kommunikáció és más az, hogy e mögött valós szándék húzódott-e meg, ami éppen a megtévesztés lényege. 2023. június 16-ig semmiféle álláshely keresés a részére nem történt, illet az alperes sem bizonyított, az audit azonban ekkor még nem zajlott, az tanú3 vallomása szerint is csak 2023 júliusában, az aláírás után két hónappal kezdődött. Ezt a késlekedést semmi nem indokolta, azonban a továbbfoglalkoztatás teljesítése nem volt az audit eredményéhez kötve, illet az alperes sem állított.

[29] Semmilyen hitelt érdemlő bizonyíték nem merült fel arra nézve, hogy megalapozott volt az a híresztelés, miszerint a 2023. augusztus 10-én megjelent cikk terjesztésében részt vett, így alaptalan az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy köze lett volna a kritikus publikációhoz. Az alperes néhány alkalmazottja 2023. szeptember 5-én valóban feljelentést tett, de az nem jutott bírósági szakba, így nem állítható, hogy az alperes mint jogi személy alappal sérelmezhetett bármilyen cikket.

[30] Az elsőfokú bíróság nem értékelte azt a lélektani helyzetet, miszerint a 20 évig írt, nyelvészeti főművének számító könyve megjelenése másnapján váratlanul és előzmények nélkül hívatta be az alperes aláírni a perbeli megállapodást. Az időzítés lehetővé tette, hogy az alperes az általa kívánt jogviszony megszüntetést könnyebben keresztül vigye, az ő érdekében állt mindez, ami a visszafoglalkoztatási ígéretre vonatkozó megtévesztésben is realizálódott. Az elsőfokú bíróság azt sem vette figyelembe, hogy a főigazgató is elismerte, az átszervezések minimum 30 főt érintettek, kommunikációs területen 9 fő jogviszonyát szüntették meg közös megegyezéssel, és nem volt valós a munkacsoport1 létrehozásának terve és ígérete, hiszen azóta sem valósult meg.

[31] A tanúk vallomásának értékelése körében nem tulajdonított kellő jelentőséget annak, hogy az alperesnél vezető- vagy bizalmi beosztásban álló tanúk a perrel érintett ügyben az alperes érdekében, a jogviszony megszüntetése céljából jártak el, illetve feljelentéssel is éltek, így érdektelen tanúként nem vehetők figyelembe. Ugyancsak jelentősége van a tanúk befolyásolására mutató tényeknek, miszerint a becsatolt hangfelvételeket közösen hallgatta meg tanú2, a főigazgató, tanú3 és az alperes jogi képviselője, sőt meg is beszéltek. Ez arra utal, hogy a per lényeges kérdéseivel kapcsolatosan egyeztetés zajlott, így a befolyásolás lehetséges okán a vallomások értékelhetősége megkérdőjelezhető. tanú3 2023. június 21-én írt e-mailjéből az is kitűnik, hogy haraggal viszonyult hozzá, emellett a perbeli nyilatkozatai teljességgel ellentmondások. cég képviselő1 által elmondottak – miszerint szűkös és hiányos volt az intézmény költségvetése, ezért a racionalizálás miatt elbocsátásokra is sor került – alátámasztják, az alperes a jogviszonyok végleges megszüntetésében volt érdekelt. A visszafoglalkoztatásra vonatkozó szándék hiányát támasztja alá az is, hogy a jogviszonyok megszűnése miatt szabad státuszok keletkeztek, emiatt – mint utóbb kiderült – nem is lett volna szükség másik szervezeti

egységbe való „áthelyezésére” jogviszonya megszüntetésével és újabb létesítésre vonatkozó megoldás alkalmazásával.

[32] A továbbfoglalkoztatási ígéret valótlanágát alátámasztja a főigazgató nyilatkozata, amellyel azt állította, a közös megegyezés aláírásának technikai okai lehettek, és más alkalmazottakkal kapcsolatban is voltak ilyen problémák, ezáltal az nyert igazolást, hogy a jogviszony megszüntetése és az újrafoglalkoztatási ígéret egy átfogó intézményi átszervezési és tömeges elbocsátási keretbe volt helyezve. Az alperes a létszámcsökkentésben volt érdekelt és így is cselekedett, a perbeli ígéret a közös megegyezéssel jogviszony megszüntetés megkönnyebbítését szolgálta. Az alperes hetekig azt lebegtette, hogy a létrehozandó munkacsoportban kívánja alkalmazni, de ez a munkacsoport nem jött létre, holott az SzMSz szerint azt azonnal létrehozhatta volna a főigazgató, vagy bármelyik helyettese. Mindez nem valós akadály, hanem a tévedésben tartás eszköze volt.

[33] Ehhez kapcsolódóan a fellebbezéshez csatolta a 2024 nyarán a Folyóirat 148. évfolyamának 3. számában cég képviselőjével készült interjú szövegét. A cikk felvázolja az intézmény jelenlegi küldetését és struktúráját, ebben nem szerepel a munkacsoport, illetve egyéb érdekelt foglalkoztatási jogviszonya sem, holott az a főigazgató perbeli nyilatkozata szerint hét hónap múltán megvalósult.

[34] Az alperes a kereseti kérelemben foglaltakat az ellenkérelmében és kiegészítésében csak általánosságban vitatta, érdemben nem tett konkrét tényállításokat. Az elsőfokú bíróság is úgy fogalmazott az ítéletében, hogy az alperes „tényállításai a bizonyítási eljárás eredményeképpen finomodtak”. Ez azt takarja, hogy több lényeges kérdésben is bebizonyosodott, az alperes valótlan tényállítást tett. A megtámadási határidő elmulasztásra tett állítás – miszerint a tévedést 2023. május 31. napját követően fel kellett volna ismerni – cáfolja, hogy valóban vissza akarta foglalkoztatni az alperes. A másodlagos védekezésből pedig kiderül, a visszafoglalkoztatás elmaradásának a 2023. augusztusi cikk nem lehetett oka, és ez is az alperesi szándék hiányát erősíti meg.

[35] Az elsőfokú bíróság tévesen kirekesztette a vizsgálat köréből, hogy volt-e bármi alapja az alperes gyanújának a személye és a cikk közötti összefüggésben. Amennyiben ugyanis a megtévesztés szempontjából csak a szerződéskötéskor fennálló körülmények vehetők figyelembe, a publikációt és annak vélt következményeit teljes egészében az értékelésen kívül kellett volna hagyni. Amennyiben pedig a publikáció figyelembe vehető, akkor az is értékelendő, az alperes mennyiben hivatkozott megalapozottan a publikációra a visszafoglalkoztatás elmaradása kapcsán, és e körben van jelentősége az alperes védekezésében tett állításainak.

[36] Az elsőfokú bíróság tévesen értékelt úgy, hogy a tanúmeghallgatások és a szembesítések során nem volt tapasztalható a tanúk részéről harag vagy indulat az irányába. A tárgyaláson cég képviselője hangosan kiabált, indulatosan kikelt ellene, és ugyancsak

hangoskodott tanú3 a meghallgatása során. Az a körülmény, hogy nem tiltakozott a tanúk meghallgatása ellen, nem jelenti azt, hogy a vallomások teljes egészükben hitelt érdemlőek voltak. Figyelman kívül maradt, hogy az alperes bizonyítási érdeke volt annak igazolása, hogy megállapodás aláírásakor valós ígéretet tett a visszafoglalkoztatásra. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy negatív szándék, jelen esetben a visszafoglalkoztatás szándékának hiánya nehezebben bizonyítható, különösen, ha a bizonyítékokkal az alperes rendelkezik, a vallomásának aggályossága pedig ahhoz a következtetéshez is elvezethet, hogy a tanúk nem támasztották alá az alperesi szándéknak a megállapodáskori valós voltát. Az elsőfokú bíróság tévesen következtetést vont le a hangfelvételek leirataiból, azokból ugyanis nem derül ki a főigazgató szándéka, csak az, hogy a továbbfoglalkoztatást kommunikálta felé, a kettő közötti különbség éppen a megtévesztés, tévedésben tartás lényegét jelenti. Az elsőfokú eljárásban tanácselnöki kérdésre sem tudta a főigazgató érdemben megmagyarázni, hogy amennyiben a szervezeti besorolás volt az egyetlen probléma, akkor miért kellett megszüntetni a jogviszonyt, és újat ígérni, ha mindez megoldható lett volna egy áthelyezéssel. Magyaratzként annyit adott elő a főigazgató, hogy a nevében eljáró bizonyára „nem tudták tartani a létszámot”. Ezekből az következik, hogy az áthelyezésnek nevezett jogviszony megszüntetése és az újabb jogviszony ígérete összefüggött a létszámcsökkentéssel, de vele ezt nem közölték az aláírásakor. Az alperes 2023. május 17-én jóváhagyta a kommunikáció- és médiaosztály megszüntetését, ebből mégsem vonta le következtetést arra nézve, hogy ez milyen hatással bírt a jogviszonya megszüntetésére.

[37] A megtévesztés megvalósulásához nem szükséges, hogy a valótlán ígértben pontosan szerepeljen a visszafoglalkoztatás összes konkrét feltétele. A tanúk és az alperes olyan szavakat és kifejezéseket használtak a perben, és a hangfelvételeken is az szerepel, ami egyértelműen határozott idejű jogviszonyt jelent, nem pedig alkalmi együttműködést. Arra figyelemmel, hogy a megtévesztés fennállását a megállapodás aláírásakor kellett vizsgálni, nem az a releváns, hogy az alperes utóbb a megállapodást követően előállt – vélt vagy valós – körülményeket hozott fel, amelyek miatt a visszafoglalkoztatást megtagadta. Amennyiben ez mégis figyelembe vehető, akkor nem lehetett volna mellőzni annak vizsgálatát, hogy a publikációban és annak terjesztésében volt-e valós szerepe, erre hitelt érdemlő bizonyíték nem merült fel.

[38] Az elsőfokú bíróság a 2023. augusztusi publikációnak olyan jelentőséget tulajdonított, amely egyedüli okként vehető figyelembe a továbbfoglalkoztatás elmaradásaként, holott a perfelvétel során ilyen védekezést az alperes sem adott elő, és az utolsó beadványában sem hivatkozott erre. Magyaratzként csak az alperes törvényes képviselője és más tanúk szolgáltak ezzel az állítással. Mindezek okán az elsőfokú bíróság okszerűtlenül vonta le azt a következtetést, hogy az alperes bizonyította, ténylegesen tett konkrét lépéseket a visszafoglalkoztatás érdekében, amely mögött valós foglalkoztatási szándék állt. A bizonyítékokból csak az az okszerű következtetés tehető, hogy az alperes időnként kommunikálta a továbbfoglalkoztatási szándékot, de a szándék valóságára nem lehetett következtetni. Valós álláshely nem került felajánlásra, mivel a munkacsoport1 létrejötte nem volt bizonyított, belső szervezési dokumentummal az alperes nem igazolta, hogy ténylegesen tett lépéseket a továbbfoglalkoztatás érdekében, kizárólag a felé irányuló kommunikáció állt rendelkezésre, amely a szándék igazolására nem alkalmas, hiszen a megtévesztés épp az irányába való kommunikációval valósult meg. Azt a perben nem állította, hogy nem volt tisztában a jogviszony megszűnésével, az alperesi megtévesztő

magatartás nem abban állt, hogy megtévesztette azzal kapcsolatban, hogy megszünteti-e a megállapodás a jogviszonyát; a megtévesztés arra vonatkozott, hogy a megállapodás aláírására az alperes azzal az ígérettel vette rá, hogy vissza fogja foglalkoztatni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[39] Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte a helyes megállapított tényállás, az azokból levont helytálló jogi következtetések és az érdemben helyes döntés alapján.

[40] Indokolásul előadta, hogy a megállapodást saját akaratából írta alá a felperes, rá nyomást, meggyőzést nem gyakorolt. Ugyanakkor elismerve a felperes szakértelmét, a jogviszony megszüntetésekor valós szándékkal gondolta úgy, hogy a visszafoglalkoztatás más szervezeti egységben megvalósulhat. A bizonyítékok is azt támasztották alá, hogy a felperest vissza kívánta foglalkoztatni. A valós szándékot igazolja a felperes felé tanúsított kommunikáció, valamint az egyeztetések. A felperes utólagos állításai az alperes szándékai tekintetében jogilag nem értelmezhetőek, ahogy a rejtett szándék felderítése sem a munkaügyi perben. Az elsőfokú eljárásban feltárássra került, hogy lépéseket tett a visszafoglalkoztatás tekintetében, ha nincs valós szándék a munkáltató részéről, ilyen lehetőségeket nem keresett volna, ahogy a későbbiekben a bizalomvesztés után már ezt valóban nem kívánta megtenni. Annak, hogy a visszafoglalkoztatás lehetősége elhúzódott, az alperesnél lezajlott átalakítás volt a háttere.

[41] A jogviszony megszüntetésének joghatása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy ki kezdeményezte a közös megegyezést, egy nyelvész esetében fokozottan elvárható, hogy tudja, mit foglal magában a szöveg, amit aláír. A felperes sem vitatta, hogy nem a megfelelő szervezeti egységben volt részmunkaidős foglalkoztatott és nem a perbeli volt a főállása.

[42] Nem volt jelentősége a per szempontjából, hogy a későbbiekben miért állt el az alperes a visszafoglalkoztatástól, ugyanakkor e tekintetben helyes ténymegállapításokat tett, és jogi következtetéseket vont le az elsőfokú bíróság. A folyamat az éppen zajló audit és átszervezés miatt és részben a nyárnak köszönhetően tolódott el. A lélektani helyzet szubjektív kategória, amire a bírósági eljárásnak nem kell kiterjednie. A jogviszony megszüntetése mindig együtt jár egy feszültebb helyzettel, a közös megegyezés aláírása sohasem kötelező, ugyanakkor a jog nem ismerete nem mentesíti a felet a joghatás alól, ezért nem volt jelentősége annak, hogy kinek állt érdekében a jogviszony megszüntetése.

[43] A tanúvallomásokat az eljáró bíróságnak feladata értékelni, amit megfelelően tett meg az elsőfokú bíróság, a felek jognyilatkozataihoz, előterjesztett kérelmeihez kötve volt, és a vizsgálandó kérdéseket is megfelelően rögzítette ítéletében.

[44] Rögzítette, hogy a – helyesen – megtámadási határidő megtartottságára vonatkozó ítéleti megállapítást elfogadja. A felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a jogviszonya megszüntetésére jogellenesen került sor, de nem tudta igazolni állításai valóságát. A felperes nem vitatta, hogy munkáltatója nem helyezett kilátásba retorziót arra az esetre nézve, ha nem írja alá a közös megegyezést. A felperes nem kért gondolkodási időt, nem merült fel adat, hogy ilyen lehetőségtől elzárta őt a munkáltató. Kényszerre, fenyegetésre a felperes nem hivatkozhatott, mivel e körben 30 napja lett volna arra, hogy ennek okán a közös megegyezést megtámadja, ilyen pedig nem történt.

[45] Az elsőfokú bíróság részletes, mindenre kiterjedő indokolást adott arra nézve, hogy miért nem találta bizonyítottnak azt a felperesi állítást, hogy az alperes ténylegesen ne akarta volna őt foglalkoztatni. A felperes közvetlen bizonyítékok hiányában logikai következtetésekkel igyekezett ezen állításait igazolni, azonban úgy kapcsolta egymáshoz a tényeket, hogy a feltételezett kapcsolódást bizonyítékok nem támasztották alá. Ezzel szemben a munkáltató bizonyította, a visszafoglalkoztatásra valós lépéseket tett és e mögött valós foglalkoztatási szándék állt. A felperes tisztában volt azzal, a jogviszony megszüntetését írja alá, úgy, hogy az a megállapodás semmilyen rendelkezést nem tartalmazott a visszafoglalkoztatásra nézve. Nem vitatottan a munkáltató csak arra az időre kívánta megszüntetni a jogviszonyt, amíg nem talál a felperes végzettségének megfelelő helyet. A perbeli bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a felperes tévedésben lett volna a közös megegyezéssel jogviszony megszüntetésekor, ahogy az sem, miszerint az alperes megtévesztette őt az aláírásakor. A foglalkoztatás megvalósult volna, amennyiben nem jelenik meg a sérelmezett publikáció, nem valótlán ígéretéről volt szó.

A felperes fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételei

[46] A felperes a fellebbezésben foglaltakat teljeskörűen fenntartva hangsúlyozta, hogy az alperes álláspontjával szemben lényeges az, hogy ki kezdeményezte a jogviszony megszüntetését. Természetesen tudta mit ír alá, de az egyezés nem kizárólag az írott megállapodásból állt, hanem szóbeli ígéretből is. A helyzet értékelése alapján az tűnt reálisnak, hogy a jövőbeli együttműködés érdekében elfogadja az alperes szóbeli ígéretét. Az, hogy mindez nem bizonyult valósnak, kizárólag az alperes hibája. A részmunkaidős foglalkoztatás a jogszerűség szempontjából nem releváns, ugyanakkor bizonyíték arra, az alperesnek volt további rejtett, vele nem közölt motivációja és szempontja, amelyek a megtévesztést bizonyítják, kevésbé valószínűnek tartva azt, hogy munkaügyi pert indít. A jogviszony megszüntetésénél figyelembe kellett volna venni, hogy kettő, három és öt éves kisgyermekai eltartásáról gondoskodott, és házastársa GYED juttatása is éppen abban az időben szűnt meg.

[47] Továbbra is hangsúlyozta, jelentősége volt annak a körülménynek, hogy az alperes a későbbiekben miért állt el a visszafoglalkoztatástól, és amennyiben az alperes szándékai komolyak voltak, akkor az egyeztetés nem húzódhatott volna el hosszú hónapokig.

A visszafoglalkoztatásnak a felmentési idővel arányban kellett volna történnie, ami esetében 12 nap volt. Az összes körülmény értékelésénél nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy lélektani manipuláció is megvalósult, amire nem lehet felkészülni. Ilyennek minősül, hogy az alperes előre megszövegezte a megállapodást, és nem azért írta alá annak szövegét, mert nem számolt a jogkövetkezményekkel, hanem azért, mert meggyőzték azzal az ígérettel, hogy továbbfoglalkoztatják.

[48] Az alperes állításával szemben jogszerűen értékelte a perbeli tanúvallomásokat, és kifogásolhatta az eljáró bíró következtetéseinek helyességét, és erre jogosult a másodfokú bíróság is. Az elsőfokú bíróság bár megállapította, hogy a jogviszony megszüntetését az alperes kezdeményezte, hiszen érdekében állt, mégis számos ellentmondásba keveredett az alperes, mégsem állapította meg, hogy mindebből következik a megtévesztés. A megtévesztés legalább két részből áll; van egy állítás és ezzel másként cselekszik a fél, másrészt olyan ígéretet tesz, ami nem valós. Ez az aláírás pillanatában is valótlannak minősült, amit alátámaszt az alperes perbeli érvelése is. A megtévesztés felismerésére vonatkozó dátumot megjelöléséből már ez önmagában következik. A feljelentéssel kapcsolatos körülményekre az alperes azért sem hivatkozhat alappal, mert ismeretlen tettes ellen történt, egy jutott bírósági szakban, egyéb érdekelt³é, aki magánemberként járt el.

[49] A megtévesztésben nem a retorzió nyílt kilátásba helyezése a lényeges, az létre kellett jönnie egy egyezségnek, amit aztán az alperes nem tartott be bizalomvesztésre hivatkozással. Az, hogy utóbbi jogos volt-e, vagy megalapozott, az alperes terhe lett volna bizonyítani, ami nem történt meg. A feljelentés egyébként is egyoldalú alperesi kommunikáció volt, nem tekinthető bizonyítéknak. Az elsőfokú bíróságnak a bizonyítékok zárt láncolatának értékelésénél vizsgálnia kellett volna, hogy alapos-e a gyanúsítás, és eljutott-e bírósági szakba az alperesnek mint jogi személynek a feljelentése. Amennyiben a bizalomvesztés jogosságát nem vizsgálta, ezt nem is vehette volna figyelembe. Az elsőfokú bíróság lényegében egy által nem vizsgált, az alperes egyoldalú kommunikációja (rendőrségi feljelentés) hozta meg ítéletét.

[50] Az alperes nem igazolta, hogy ténylegesen tett lépéseket a visszafoglalkoztatás érdekében. Annyit közöltek, hogy várni kell, tanú² is főigazgatói konkrét utasításra várt, a munkacsoport¹ nem indult el.

[51] A leglényegesebb ellentmondás pedig abban áll, hogy vele azt közölték, továbbra is foglalkoztatni akarják mert elégedettek a munkájával, és kizárólag azért kell a jogviszonyt megszüntetni és újat létrehozni, mert jelenleg a nem megfelelő intézményi egységre van besorolva. A nevezés szerint ugyanis tudományos munkatárs volt, de közvetlen felettese a kommunikációs főigazgató-helyettes, ezért más tudományos munkakörbe kívánták áthelyezni. Ha nem ez lett volna az alaphelyzet, és az alperes érvelése, akkor nyilván nem írja alá a megállapodást. Ezt igazolja az a bizonyíték, hogy a főigazgató a jogviszony megszüntetésének és új jogviszony létesítésével kapcsolatos lépések indokaként arra hivatkozott, hogy nem tudták a létszámot megoldani és tartani.

[52] Az alperes jogi képviselőjének másodfokú eljárásra tett költségfelszámítását aránytalannak és méltánytalannak találta, a 16 órányi munkadíj eltúlzott a néhány oldalas ellenkérelem megírásáért, azzal együtt, hogy az alperes egyes jogi- és adatvédelmi feladatait külön megállapodással, igen jelentős összegért látja el a jogi képviselő irodája, ezért a mérséklés mindenképpen indokolt.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[53] A fellebbezés nem alapos.

[54] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékoknak a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő, egyenként és összeségében történő értékelésével a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló jogi következtetések levonásával érdemben helyes döntést hozott a közalkalmazotti jogviszonyt közös megegyezéssel megszüntető megállapodás érvényességét illetően. Indokolásával a másodfokú bíróság teljeskörűen egyetértett így azok megismétlése nélkül a fellebbezés kapcsán kizárólag az alábbiakat emeli ki.

[55] A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdése, és 371. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül. A felek nem kifogásolták a megtámadási határidő megtartottsága körében tett ítéleti megállapításokat, így azt a másodfokú bíróság sem érintette.

[56] Alaptalanul hivatkozott a felperes a fellebbezésében arra, hogy a tanúk vallomása az alperessel való érekazonosságuk, és emiatt elfogultságuk okán nem volt értékelhető. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a kereseti kérelem megalapozottságának eldöntéséhez azokat a személyeket lehet a bizonyítási eljárásban tanúként meghallgatni, akik a perbeli eseményekkel összefüggésben tudomással bírnak. Önmagában az a körülmény, hogy tanú2, tanú3, tanú1 és tanú4 az alperessel foglalkoztatási jogviszonyban álló személyek és közülük többen vezetői feladatokat látnak el, illetve feljelentéssel éltek a perbeli eseményekkel kapcsolatban ismeretlen tettes ellen, a tanúk elfogultságát nem eredményezi. A hivatkozott tanúk a vallomásukat a hamis tanúzás következményeinek ismeretében tették (Pp. 292. § (3) bekezdése), de emellett a tanúknak a félhez való kapcsolata és vallomásuk tartalma a Pp. 346. § (5) bekezdésének értelmében egyébként is a bíróság mérlegelése alá esett. Általában tehát nincs is lehetőség arra, hogy a tanúk feltételezett elfogultságára utalással a bíróság a tényállás megállapításához szükségesnek látszó bizonyítást mellőzze.

[57] Nem jelenti a mérlegelés okszerűtlenségét, ha a bíróság egyes bizonyítékoknak másokkal szemben nagyobb jelentőséget tulajdonít, ha azt kellően megindokolja (Mfv.VIII.10.018/2022/4.). A felperes a fellebbezésében nem jelölt meg olyan bizonyítékot,

amelyet az elsőfokú bíróság döntése meghozatala során nem értékelt, a mérlegelésében logikai ellentmondás nem volt kimutatható a felperes álláspontjával szemben. Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben e körben hivatkozott körülményekről, a bizonyítékok értékeléséről teljeskörűen számot adott, ítéletében részletesen rögzítette, hogy tanú3 tanúvallomásában észlelt ellentmondásokat, és csak az okiratokkal alátámasztott, illetve más tanúk vallomásával megerősített tényeket vette figyelembe. Számot adott a mellőzött bizonyítékokról és annak eljárásjogi szabályokkal alátámasztott érvelését adta, részlehajlásra semmiféle adat merült fel.

[58] Az elsőfokú ítélet nem sérti a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltakat. A peres felek egymással ellentétes előadásának a kihallgatott tanúk egymásnak részben ellentmondó vallomásait a perben rendelkezésre álló okirati bizonyítékok adatainak egymással való egybevetése, azok okszerű, logikai ellentmondásoktól mentes és a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelően történt értékelése alapján megalapozottan állapította meg a felek jogvitájának az érdemi elbírálásához szükséges tényállását. Ennek során a bizonyítási teher Pp. 265. § (1) bekezdésében foglalt főszabályának a helyes alkalmazásával értékelte a felperes terhére mindazon tények bizonyítatlanságának a következményeit, amelyek vonatkozásában a felperesnek állt érdekében az, hogy az alperes ellentétes állításával szemben a saját tényállításait a bíróság valósnak fogadja el az alperes a közös megegyezés aláírása körében megtevesztésként hivatkozott magatartása körében.

[59] A felperes által nem vitatottan az elsőfokú eljárásban több alkalommal felhívásra is kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a közalkalmazotti jogviszonyt közös megegyezéssel megszüntető megállapodást az Mt. 28. § (3) bekezdésére hivatkozással megtévesztés okán tekinti érvénytelennek, és ezért álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a hivatkozott jogszabályhelyet sérti.

[60] Az Mt. a jognyilatkozatok érvénytelenségének két fő esetkörét különbözteti meg, a semmisséget és a megtámadhatóságot, és az érvénytelenségi okokat az Mt. szabályai taxatívén sorolják fel. A jognyilatkozatok érvénytelensége csak akkor állapítható meg, ha ezen okok valamelyike a szerződés megkötésének időpontjában fennáll, ahogy arra helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság.

[61] A közalkalmazotti jogviszonyokban irányadó a Kjt. 2. § (3) bekezdés alapján az Mt. 28. § (3) bekezdése, miszerint a megtévesztés hatására kötött megállapodást megtámadhatja, akit a másik fél szándékos magatartásával tévedésbe ejt vagy tévedésben tart. Az elsőfokú bíróság e körben helyesen vizsgálta annak a felperesi állításnak a bizonyítottságát, hogy az alperes megtévesztette a felperest azzal, hogy valótlan ígéretet tett a visszafoglalkoztatásra a jogviszony megszüntetésekor, és ténylegesen szándékában állt-e a felperes újbóli foglalkoztatása. Ennek keretében a bizonyítékok azt támasztották alá, hogy az alperes nem tett konkrét ajánlatot a felperes újbóli foglalkoztatására, arra nézve, hogy melyik szervezeti egységben, mely osztályon, milyen munkakörben, és mikortól kívánja a felperest újból foglalkoztatni. Nem vitatottan az alperesnél audit és a kommunikációs terület átszervezése zajlott, a felperesnek nem is volt olyan állítása a perben, hogy az alperes a jogviszony megszüntetésekor határozott, a visszafoglalkoztatásra vonatkozó valamennyi

lényeges kérdést érintően egyértelmű és határozott ajánlatot tett. A felperes általa sem vitatottan egy bizonytalan, szervezeti átalakítással érintett helyzetben írta alá a közalkalmazotti jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére vonatkozó megállapodást. A megtévesztési jelleg vizsgálata során annak nem volt jelentősége, hogy az okiratban a valós helyzettel szemben az szerepel, hogy a felperes kezdeményezte a jogviszonya megszüntetését. Ez önmagában nem alkalmas a felperes tudattartamát hajlító olyan magatartás alátámasztásának igazolására, hogy a felperes e körülmény miatt írta alá a megállapodást, így e körben annak sem volt jelentősége, hogy az alperes a módosított nyilatkozatait az eljárás mely szakaszában tette meg.

[62] A felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy bár váratlanul érte a helyzet, de volt ideje átgondolni azt, hogy aláírja-e az okiratot, és nem merült fel benne az, hogy bárkivel egyeztetni szeretne, illetve jogi konzultációt kérne az aláírást megelőzően.

[63] A bizonyítékok azt támasztották alá, hogy az alperes tett lépéseket a közalkalmazotti jogviszony megszüntetését követően arra, hogy újabb jogviszonyt létesítsen a felperessel. E körben nem annak van jelentősége, hogy a visszafoglalkoztatás kapcsán milyen jogi fogalmat használtak a tanúk, hanem a ténylegesen a munkavégzésre irányuló jogviszony létesítésére vonatkozó intézkedéseknek. A felperes saját előadásából is kitűnt, hogy a főigazgatóval már 2023. május 31-én beszélt telefonon, aki felajánlotta a személyes egyeztetést, amire 2023. június 16-án került sor. Itt elhangzott cég képviselői részéről, hogy a helyzetet megoldják, a visszafoglalkoztatási szándék fennáll az alperes részéről. Az új nyelvészeti kutatócsoport alakulásáról tanúval való kapcsolattartás során értesült a felperes, amit megerősített a főigazgató is telefonon 2023. július 25-én. Az sem volt perdöntő, hogy a felperes érdeklődött rendszeresen, visszatérően a felek között függőben lévő helyzet alakulásáról, mivel az alperes válaszolt a felperes megkereséseire, és a folyamat elindult.

[64] Önmagában nem az audit pontos kezdő időpontjának volt jelentősége a visszafoglalkoztatási szándék bizonyítottsága körében, mivel a kommunikációs terület átalakításáról a döntést a főigazgató meghozta és előírta a személyi állomány feladatainak újrastrukturálását. A perbeli bizonyítékok egyértelműen, egybehangzóan igazolták azt, hogy a 2023 augusztusi cikk megjelenését követően változott meg az alperes szándéka a felperes újbóli foglalkoztatását érintően. E körben az a releváns, hogy az alperes mit gondolt a cikk megjelenése kapcsán, nem azt kellett bizonyítani az eljárásban, hogy a felperes volt-e ténylegesen a cikk szerzője és annak terjesztője. Kizárólag azt kellett értékelni az alperesi foglalkoztatási szándék megváltoztatása körében, hogy a felperest sejtette az alperes a lejárató cikk megjelenése és terjesztése mögött és ennek tisztázásáig nem akart a továbbiakban foglalkoztatási jogviszony keretében együttműködni a felperessel, amelyben a munkáltató iránti lojalitás nem kerülhető meg.

[65] Mindezekre tekintettel a felperes megalapozatlanul állította, hogy az alperes megtévesztette a jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésekor és ezzel bírta rá a megállapodás aláírására. A felperes által hivatkozott, a megállapodás aláírását befolyásoló egyéb körülmények – így a sürgetés, pszichikai kényszer – a jogellenes fenyegetés körébe

tartoznak, ezekre vonatkozó tényállítást a felperes a kereseti kérelmében nem adott elő, azzal együtt, hogy e körülmények fennállta sem nyert igazolást, így sikeres megtámadást sem eredményezhetnének.

[66] Ugyancsak megalapozatlanul állította a felperes, hogy a visszafoglalkoztatási szándék hiányát jelzi az a körülmény, hogy a „felmentési idő végéig”, azaz 2023. május 31-ig az alperes az e körben tett ígéretét nem teljesítette és a folyamat hónapokon keresztül húzódott. Egyrészt a felperes által hivatkozott időpont a közalkalmazotti jogviszony megszűnésének a felek által közös megegyezéssel meghatározott időpontja, és az alperes a megállapodásban nem vállalt ilyen határidővel kötelezettséget a felperes újbóli foglalkoztatására. A folyamat elhúzódásának indokaira az elsőfokú bíróság részletes indokolást adott, amely egyébként sem eredményezi a megállapodás megkötésekor a peradatok alapján bizonyítottan fennálló visszafoglalkoztatási szándék cáfolatát és ezáltal a megtámadás sikerességét.

[67] A felperes kizárólag a fellebbezési határidő lejártát követően, az alperesi fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételeiben hivatkozott az elsőfokú perköltség eltúlzott voltára, és kérte annak mérséklését. A fellebbezési határidő a Pp. 365. § (6) bekezdése alapján a határozat közlésétől számított 15 nap. A felperes e jogvesztő határidőt elmulasztotta, így a határidőn túl előadott, az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló ezen kérelmet a másodfokú bíróság már nem vehette figyelembe.

[68] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet helyes indokai alapján helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[69] Az eredménytelenül fellebbező felperes köteles az alperes másodfokú perköltségének viselésére a Pp. 82. §-a és 83. §-a alapján. Az alperes a perköltségét a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint az ügyvédi megbízási szerződésben meghatározottak alapul vételével készített felszámítással kívánta érvényesíteni. Azt a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelt összegben állapította meg. Mérlegelése során azt vette figyelembe, hogy a felszámításban 16 munkaóra szerepel, ami jelentősen eltúlzottnak minősül és az nem áll arányban az alperesi jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel. A fellebbezési ellenkérelem négy és fél oldal terjedelmű, abban összetett jogi érvelést az alperesnek nem kellett kifejtenie, továbbá a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezést.

[70] A felperes munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán a le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[71] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2024. december 5.

dr. Orosz Andrea s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró